

Міністерство освіти і науки України

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Кафедра української мови та літератури

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМПАРАТИВІСТИКА / МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

(педагогічні / філологічні науки)

(назва навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів ступеня вищої

освіти _____ магістр _____

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 014 Середня освіта (українська мова та література)

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізації _____

Слов'янськ – 2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО КАФЕДРОЮ української мови та літератури

УКЛАДАЧІ ПРОГРАМИ:

Біличенко О.Л., доктор наук із соціальних комунікацій, професор кафедри української мови та літератури

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Лисенко Н. В., к. філол. н., доцент кафедри української мови та літератури

Рубан А. А., к. філол. н., доцент кафедри російської мови та літератури

Рекомендовано до впровадження
науково-методичною радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

« 17 » _____ лютого _____ 2016 р.
протокол № 2

Проректор з науково-педагогічної
роботи _____

С. О. Чайченко

ВСТУП

Навчальна програма дисципліни «Компаративістика / Методи наукових досліджень (педагогічні / філологічні науки)» складена відповідно до освітньої програми та навчального плану підготовки здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальністю «014 Середня освіта (українська мова та література)».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є генетичні, генетико-контактні зв'язки й типологія сходження в національних, зональних і регіональних літературних системах у масштабі світової літератури.

Міждисциплінарні зв'язки: комплекс літературознавчих і мовознавчих дисциплін, історія, етнографія, психологія, філософія.

Програма навчальної дисципліни містить такі змістові модулі:

1. Актуальні проблеми розвитку сучасної літературної компаративістики.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Компаративістика / Методи наукових досліджень (педагогічні / філологічні науки)» є ознайомлення здобувачів з теорією і практикою компаративних досліджень, навчити самостійно проводити порівняльні студії різних рівнів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Компаративістика / Методи наукових досліджень (педагогічні / філологічні науки)» є:

– вдосконалити вміння здобувачів аналізувати й зіставляти художні твори та явища всього жанро-видового спектру;

- забезпечити максимально повне володіння здобувачами фактичним матеріалом курсу, а також їх термінологічну грамотність;
- спрямувати увагу на ознайомлення з творчістю вітчизняних майстрів художнього перекладу;
- формувати вміння та навички практики наукової роботи здобувачів під час виконання ними рефератів і доповідей з питань, відведених на самостійне опрацювання.

1.3. За результатами вивчення дисципліни у здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

загальні:

- базові уявлення про лінгвістичні методи дослідження, розуміння загальнонаукових термінів та понять;
- володіння методами дослідження та аналізу лінгвістичних понять та закономірностей;
- знання системи української мови та закономірностей її функціонування;
- здатність реалізувати отримані знання в професійній діяльності на практиці;
- здатність використовувати теоретичні знання лінгвістичних дисциплін для вирішення практичних завдань;
- сенситивність до можливостей адаптації матеріалу відповідно до умов загальноосвітніх навчальних закладів;
- уміння застосовувати різні методичні ситуації в залежності від навчального контексту.

спеціальні:

- здатність використовувати професійно профільовані знання в галузі філології;
- здатність використовувати професійно профільовані знання й практичні навички в галузі філології та методики викладання української

мови;

– здатність використовувати теоретичні знання й практичні навички для оволодіння основами теоретичних філологічних дисциплін;

– здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі філологічних наук;

– здатність поєднувати практичну і професійно-педагогічну цілі з реалізацією виховної загальноосвітньої та розвиваючої функції;

– здатність та готовність реалізувати одержану підготовку в своїй майбутній діяльності;

– здатність володіти навичками роботи з комп'ютером на рівні користувача, використовувати інформаційні технології для рішення експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин / 5 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Актуальні проблеми методології сучасної літературної компаративістики.

Імагологічна домінанта розвитку сучасного вітчизняного порівняльного літературознавства

Закономірності функціонування метатексту традиційних структур.

Сучасні тенденції: причини, характеристика, прогнозування.

Сучасна українська література і світовий літературний процес: характер взаємодії

3. Рекомендована література

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. Підручник / Василь Будний, Микола Ільницький. – К., Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”. – 2008. – 432 с.

2. Гурдуз А. Міфопоетична парадигма в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця ХІХ - першої третини ХХ ст.: моногр / А. Гурдуз. – Миколаїв: вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 216 с.

3. Лімборський І.В. Європейське та українське Просвітництво: незавершений проект? Реінтерпретація канону: спроба компаративного аналізу літературних парадигм / І. В. Лімборський. – Черкаси, 2006. – 364 с.

4. Літературознавча компаративістика. Навчальний посібник./ [За ред. Р. Гром’яка] – Тернопіль, 2002 р. – 331 с.

5. Матвіїшин В. Український літературний європеїзм. – Монографія / Володимир Матвіїшин.– К.: Видавничий центр „Академія”. – 2009. – 264.

6. Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика / Д. Наливайко. – К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2006. – 366 с.

7. Рудницький Л. Світовий код українського письменства / Леонід Рудницький. – Вибрані літературознавчі статті й дослідження. – Івано-Франківськ. – 2010. – 332 с.

8. Українська література в системі літератур Європи та Америки / [за заг. ред. Д. С. Наливайка]. – К.: Заповіт, 2006. – 264 с.

Науково-методична література

1. Гурдуз А.І. Античний міф очима Кортасара і Борхеса (на матеріалі творів “Царі” і “Дім Астеріона”) / А.І. Гурдуз // Зарубіжна література в школах України. – 2007. – № 8. – С.41-43.

2. Гурдуз А. Інтертекстуальність і гіпертекст: проблеми теорії і практики / А. Гурдуз // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2007. – № 4. – С.67-72. –

3. Гурдуз А.І. Літературна мінотавріана ХХ - початку ХХІ ст. / А. І. Гурдуз // Зарубіжна література в школах України. – 2009. – № 1 – С.13-17; № 6. – С.51-56.

4. Гурдуз А.І. Постійність рухливого: ізоморфізм ключових традиційних образів і мотивів у літературі / А. І. Гурдуз // Зарубіжна література в школах України. – 2009. – № 9.

5. Гурдуз А.І. Міфопоетика літературного твору та міфопоетична парадигма: теоретичний аспект / А. І. Гурдуз // Зарубіжна література в школах України. – 2006. – № 6. – С.57-59

6. Гурдуз А.І. Міфопоетика роману Еміля Золя “Земля” / А. І. Гурдуз // Зарубіжна література в школах України. – 2005. – № 9. – С.11-13.

7. Гурдуз А.І. Міфопоетична парадигма в романі Томаса Гарді “Тесс із роду д’Ербервіллів”: контури біблійних моделей / А. І. Гурдуз // Зарубіжна література в школах України. – 2005. – № 8. – С.10-14.

8. Гурдуз А. Світова літературна компаративістика: етапи розвитку / А. Гурдуз // Укр. мова й літ. в серед. школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2005. – № 2. – С.114-120.

9. Гурдуз А. Українська літературна компаративістика: етапи розвитку / А. Гурдуз // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2005. – № 6. – С.90-98. –

10. Гурдуз А. Чи існує єдина світова література? (Літературні системи: проблеми й дискусії) / А. Гурдуз // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2008. – № 3. – С.84-88. –

11. Жост Ф. Порівняльне літературознавство як філософія літератури. Нариси з порівняльного літературознавства / Ф. Жост // Слово і Час. – 2007. – № 5. – С. 30-44.

12. Захід – Схід: основні тенденції розвитку сучасного порівняльного літературознавства : антологія / Науковий проект, загальна редакція Л. Грицик. / . – Донецьк : ЛАНДОН – XXI, 2012. – 376 с.

13. Касперський Е. Про теорію компаративістики / Е. Касперський// Література. Теорія. Методологія. - К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія” 2006. – С. 518 – 537.

14. Наливайко Д. С., Денисова Т. Н., Дубініна О. В. Національні варіанти літературної компаративістики / Д.С. Наливайко, Т.Н. Денисова, О.В. Дубініна та ін. – К.: Видавничий дім «Стилос», 2009. – 750 с.

4. Форма підсумкового контролю результатів навчання: екзамен

5. Засоби діагностики результатів навчання

- Усна відповідь.
- Конспект, тези науково-критичної літератури.
- Письмові роботи різних видів
- Усна доповідь за темою.
- Тестування.